

§ 17 Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018–2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023.

Ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till nytt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Beskrivningarna av de områden som programmet omfattar är mer heltäckande och fördjupade än i nuvarande program, vilket förvaltningen anser är positivt.

Åtta fokusområden preciseras. Arbetet inom varje fokusområde ska, med hjälp av funktionshinderperspektivet, ta sikte på att förverkliga stadens vision och mål om att Stockholm ska vara tillgängligt för alla, oavsett funktionsförmåga. Personer med funktionsnedsättning ska kunna vara fullt delaktiga i samhället på jämlika villkor, utan diskriminering.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2018-01-02.
Dnr 1.5.1-702/2017

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Kjell Backman m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Peter Öberg (L) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag – se Reservation nedan. I detta instämde Malena Liedholm Ndounou (C) och Lars Hultkvist (KD) med ett ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Lars Jilmstad m fl (M) anmälde ett särskilt uttalande.

Reservation

Peter Öberg (L)

Stadsdelsnämnden besvarar remissen enligt följande.

Alla stockholmare ska ha friheten att kunna forma sitt eget liv, utbilda sig, arbeta, delta i samhällslivet och leva i gemenskap med andra.

På samma sätt som det nuvarande programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, som antogs under Alliansens tid vid majoritet, innehåller föreliggande förslag till program konkreta mål och indikatorer med en tydlig ansvarsfördelning. Vi ser dock att det finns områden som kan förbättras.

Ett tillgängligt Stockholm där alla har möjlighet att delta kräver att alla stadens nämnder och bolag arbetar i samma riktning och tar sitt ansvar. Därför är det bra att programmet spänner över hela stadens verksamhet. Samtidigt kan inte de verksamheter förbises, som har till huvudsaklig uppgift att hjälpa och stödja personer med funktionsnedsättning.

Vi ser exempelvis med stor oro på de rapporter som har nått oss om försämrad rätt till ledsagning som drabbar synskadade, och som inte har någon grund i politiska beslut utan i ändrad praxis på tjänstemannanivå. Detsamma gäller försämringar i rätten till kontaktperson. Staden kan inte med ena handen anta program som innehåller ambitiösa föresatser om rätten till en meningsfull fritid och att delta i samhällslivet, och med andra handen inskränka stockholmarnas möjligheter att göra just detta.

Rätten att kunna bestämma över sitt liv förutsätter valfrihet. Personer med funktionsnedsättning kan behöva hjälp med behov som är mycket grundläggande och som har en avgörande roll för deras förmåga att klara sig i vardagen, och det är därför självklart att de så långt som möjligt måste kunna välja vem som ska ge dem denna hjälp. Det är därför synd att valfrihetsperspektivet saknas helt i förslaget till program.

Personer med funktionsnedsättning ska inte bara kunna ha en anställning – de ska också kunna starta och driva företag. Det är viktigt att information och blanketter som krävs för att starta företag är tillgängliga. Det gäller även blanketter för att ansöka om föreningsbidrag, något som inte alltid är fallet idag.

Något som är speciellt påtagligt för alla människor med någon form av funktionsnedsättning är att de problem som finns i samhället i stort ofta får än starkare negativ effekt. Bristen på bostäder är ett av vår tids största problem, och får vida konsekvenser för människor som har svårt att hitta bostad. För att hitta en långsiktig lösning måste staden aktivt arbeta för att bygga fler bostäder, i högre takt, och att med stadens bostadsbolag kontinuerligt testa nya metoder för att bygga billigare.

Staden ska kontinuerligt arbeta för att ha en mer inkluderande fysisk utformning. För att garantera detta behöver förankringsarbetet vid detaljplanerprocesser engagera fler redan vid ett tidigt stadie i planeringsprocessen och expertgrupper med expertis rörande funktionshinderfrågor måste ges möjlighet att vara delaktiga i stadens fysiska utveckling.

Frågan om ett tillgängligt utbud av konst och kultur är större än bara en fråga om fysisk tillgänglighet till utställningslokalerna. Det handlar också om ett utbud av kulturella uttryck som är möjliga att ta del av även för besökare som har olika typer av funktionsnedsättningar. Exempel är permanenta multisensoriska verksamheter på stadens kulturinstitutioner.

Särskilt uttalande

Lars Jilmstad m fl (M)

Det är positivt att ett förslag till Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 har tagits fram. Vi ställer oss dock kritiska till ett antal punkter.

Det behöver tydliggöras vilka inom staden som ansvarar för att utföra det som i programmet gäller att staden ska erbjuda ändamålsenligt stöd och effektiv matchning. Ansvarsfördelningen mellan olika nämnder behöver här vara tydlig, samt hur avgränsning och ansvaret ser ut för samverkan med arbetsförmedlingen.

Vi är ytterst kritiska till indikatorn: Andel vuxna personer med funktionsnedsättning som är beviljade insatser från socialtjänsten och som kan försörja sig själva. Vi tolkar detta som att funktionsnedsatta personer som går från försörjningsstöd till exempelvis aktivitetsersättning eller sjukersättning, ska räknas till självförsörjande. Staden står alltså inte längre för deras försörjning, samtidigt står personen utanför arbetsmarknaden. Räknas dessa personer som självförsörjande, trots att de erhåller bidrag, riskerar strävan att få dessa människor i arbetet gå åt motsatt håll. Individens möjligheter till inträde på arbetsmarknaden kommer avsevärt att försämrast.

Enligt programmet ska staden aktivt erbjuda personer med funktionsnedsättning, anställning, praktikplatser och sommarjobb. Det saknas dock indikatorer för att kunna följa upp detta mål. Det blir problematiskt när det inte finns möjligheter att föra register över personer med funktionsnedsättning, hur ska uppföljning då ske? Det måste i så fall finnas andra sätt att följa upp uppdraget på ett lagligt sätt.

När det gäller fokusområdet rätten till utbildning föreslås bland annat uppföljning av andel elever med funktionsnedsättning inom respektive skolform som upplever att de får de hjälpmedel de behöver, samt uppföljning av andel elever med särskilt stöd som når målen för respektive skolform. Även här blir det svårt att tillämpa en trovärdig uppföljning när det inte finns möjlighet att registrera personer med funktionsnedsättning.

Det finns flertal program inom området mänskliga rättigheter. Ett gemensamt program för alla delar inom området hade därför underlättat implementeringsarbetet och efterlevnaden. Det måste finnas rimliga förutsättningar och tillräckligt med stöd för våra medarbetare att kunna arbeta efter de direktiv som ges.

Ersättaryttrande

Malena Liedholm Ndounou (C) och Lars Hultkvist (KD)

Om vi hade haft förslags- och rösträtt hade vi yrkat att nämnden skulle besluta enligt förslag från Peter Öberg (L).